

Maarakennus-, kivi- ja kaivosalan työelämätoimikunnan tilannekuva 2018-2019

Maarakennus-, kivi- ja kaivosalan työelämätoimikunta on laatinut tilannekuvan toimialansa tutkintojen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta. Työelämätoimikuntien tehtäviin kuuluu tuottaa vuosittain tietoa ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialallaan (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017). Tätä tehtävää varten työelämätoimikunnilla on ollut käytössään seuranta-, arviointi- ja palautetietoa muun muassa Opetushallinnon tilasto-, ohjaus- ja säätelypalvelusta ja kansallisesta KOSKI-tietovarannosta.

Vuoden 2018 suoritustiedot on annettu toimikuntien käyttöön vuoden 2019 keväällä. Tämän ajankohdan jälkeen KOSKI-dataan tehdyt oppilaitosten tekemät mahdolliset korjaukset eivät näy tässä tilannekuvassa. Sama koskee vuoden 2019 suoritustietojen tilastotietoja, jotka on poimittu KOSKI-tietokannasta 2020 alkuvuodesta. Tarkistettavat suoritustiedot julkaistaan myöhemmin Opetushallinnon tilastopalvelussa Vipunen.fi -sivustolla.

Tilannekuvassa käytetyt tiedot on poimittu KOSKI-tietokannasta suoraan siinä muodossa kuin oppilaitokset ovat ne ilmoittaneet. Tilastot voivat sisältää puutteellisia tai virheellisiä tietoja. Esimerkiksi teknisistä syistä johtuen, kaikki oppilaitosten omiin opintohallintojärjestelmiin kirjatut tiedot eivät ole siirtyneet KOSKI-tietokantaan oikein, jolloin tieto tilastoituu ”ei tietoa”/”ei ilmoitettu” -kohtien alle.

Lähdemateriaalina on ollut esimerkiksi toimikuntien vierailukäyntiraportit, oikaisupyynnöt ja lausunnot.

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritukset

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritukset	2018		2019	
	koko tutkinto	tutkinnon osat	koko tutkinto	tutkinnon osat
Kaivosalan perustutkinto	46	346	51	385
Kaivostyön oa	0		0	
Rikastuksen oa	0		0	
Maanmittausalan perustutkinto	64	427	53	334
Rakennusalan perustutkinto	2 484	21 416	2 179	22 804
Talonrakennuksen osaamisala	2 001		1 764	
Kivialan oa	33		23	
Maarakennuksen oa	74		25	
Maarakennuskoneenkuljetuksen oa	336		343	
Maarakennuksen oa, talonrakennuksen oa	1		2	
Tyhjä	39		22	
Ammattisukeltajan ammattitutkinto	0	114	10	41
Kaivosalan ammattitutkinto	79	243	28	80
Maanalaisen kaivoksen oa	60		23	

Avolouhinnan oa	4		1	
Tyhjä	15		4	
Kivialan ammattitutkinto	18	50	7	28
Louhinnan oa	1		0	
Asennuksen oa	9		5	
Jalostuksen oa	6		2	
Tyhjä	2		0	
Maanmittausalan ammattitutkinto	9	16	1	4
Maarakennusalan ammattitutkinto	261	615	189	826
Maarakennuskoneiden käytön oa	27		40	
Kalliorakentamisen oa	6		7	
Asfalttoinnin oa	23		20	
Ympäristötöiden oa	6		9	
Verkstorakentamisen oa	18		14	
Infra-alan kuljetusten oa	20		15	
Pohjarakentamisen oa	1		1	
Liikennealueiden ylläpidon oa	9		4	
Ajoneuvonosturinkuljetuksen oa	0		0	
Tyhjä	151		79	
Maarakennusalan erikoisammattitutkinto	33	80	49	167
Ajoneuvonosturinkuljettajan ammattitutkinto	6	306	5	44
Yhteensä	3 000	23 613	2 572	24 713

**Tiedot poimittu 25.2.2019 (vuoden 2018 osalta) ja 15.1.2020 (vuoden 2019 osalta), eikä tietoja ole päivitetty näiden ajankohtien jälkeen. Tutkinnon osien suoritukset eivät sisällä paikallisina ilmoitettuja tutkinnon osia.*

Opiskelun tavoite tutkinnon osittain (määrä)	2018		2019	
	tavoitteena koko tutkinto	tavoitteena tutkinnon osa/osia	tavoitteena koko tutkinto	tavoitteena tutkinnon osa/osia
Kaivosalan perustutkinto	342	4	383	2
Maanmittausalan perustutkinto	425	2	332	2
Rakennusalan perustutkinto	20765	651	21515	1289
sis. Kivialan oa, Maarakennuksen oa, Maarakennuskoneenkuljetuksen oa				
Ammattisukeltajan ammattitutkinto	28	86	41	0
Kaivosalan ammattitutkinto	231	12	80	0
Kivialan ammattitutkinto	40	10	17	11
Maanmittausalan ammattitutkinto	16	0	4	0
Maarakennusalan ammattitutkinto	591	24	562	264
Maarakennusalan erikoisammattitutkinto	80	0	167	0
Ajoneuvonosturinkuljettajan ammattitutkinto	16	290	12	32
Yhteensä	22534	1079	23113	1600

Pohdintoja

Tutkintojen ja tutkinnon osien määrien kehitys

Osaamisaloja suoritetaan vähän.

Suuresta valinnaisuudesta johtuen todistukseen ei läheskään aina osaamisalamerkintää tule, koska se ei toteudu, esimerkiksi ammattitutkinnossa (30+40+40+40=150 osp) osaamisalan neljästä osasta, jos valitaan yksi osaamisalan ulkopuolelta, niin osaamisalan ehdot eivät enää täyty.

Ytot voisivat selittyä perustutkinnon kokotutkinnon vähentymisenä vertailussa vuoden 2018-2019 tutkinnon suorituksissa.

Kivialan ammattitutkintojen määrissä putoamista selittää ainakin se, että on ohjattu perustutkinnon kautta koulutukseen. Tämä tulee näkymään viiveellä tutkinnon määrissä.

Tulevaisuus näyttää mihin suuntaa tutkintojen ja tutkinnon osien määrät kehittyvät.

Tutkinnon osista näkyvät vain määrät, koska tutkinnon osia ei ole eritelty erikseen taulukkoon.

Marginaalisesti suoritettut tutkinnot ja osaamisalat

Ajoneuvonosturinkuljettajan ammattitutkinnossa on raju pudotus.

Ajoneuvonosturinkuljettajan ammattitutkintoja ja Ammattisukeltajan ammattitutkintoja järjestetään vähän.

Harkinnan varaisella rahoituksella on vaikutusta.

Selittyy osin myös sillä, että tutkinnon osia on maarakennusalan ammattitutkinnon alla.

Tutkintojen järjestäminen

Tutkinto	Järjestämisluvat	Aktiiviset järjestäjät	Lisätietoja
Ammattisukeltajan ammattitutkinto	1	1	siirtymäajalla 31.7.2022 saakka
Kaivosalan ammattitutkinto	5	4	voimaantulo 1.8.2020
Kaivosalan perustutkinto	52	5	voimaantulo 1.8.2018
Kivialan ammattitutkinto	7	3	voimaantulo 1.1.2019
Maanmittausalan ammattitutkinto	5*	1	voimaantulo 1.12.2018
Maanmittausalan perustutkinto	57	8	voimaantulo 1.8.2018
Maarakennusalan ammattitutkinto	20	14	siirtymäajalla 31.12.2021
Maarakennusalan erikoisammattitutkinto	14	12	voimaantulo 1.1.2018
Rakennusalan perustutkinto	58	51	siirtymäajalla 31.12.2021 saakka

**aktiivisuus määritellään sillä, onko koulutuksen järjestäjältä/oppilaitokselta kirjautunut tutkintojen tai tutkinnon osien suorituksia joko 2018 tai 2019 vuonna toimikunnalle toimitetun KOSKI-datan perusteella. Tiedot poimittu 25.2.2019 (vuoden 2018 osalta) ja 15.1.2020 (vuoden 2019 osalta), eikä tietoja ole päivitetty näiden ajankohtien jälkeen.*

Pohdintoja

Muutokset tutkintojen järjestämislupien määrissä ja tutkintojen järjestäminen

Vaihtelua järjestämisluvissa.

Koulutuksen järjestäjät ovat hakeneet järjestämislupia varalle.

Koulutuksen järjestäjät ovat hakeneet järjestämisluvat kaikkiin tutkinnon osiin.

Tarvittaessa oppilaitokset tekevät yhteistyötä (ostoja) toisten oppilaitosten kanssa, jos oma osaaminen ei riitä.

Vaihtelut ovat suurimpia kaivosalan perustutkinnossa ja maanmittausalan perustutkinnoissa.

Tutkintojen / tutkinnon osien suoritusten jakaantuminen koulutuksen järjestäjien välillä Tutkintojen järjestämisen kattavuus maantieteellisesti ja kielellisesti

Tutkintojen suorittaminen painottuu selkeimmin Uudellemaalle, missä suorituksia eniten.

Maarakennusalan tutkintoja järjestetään ympäri Suomea.

Kivialalla aktiivisia kouluttajia on vain kolme, josta yksi on vielä artesaani pohjainen.

Maantieteellinen kattavuus on hyvä, pääkieli on Suomi.

Rakennusalan perustutkintoja on järjestetty ruotsinkielisesti vuonna 2018 3,5 % ja vuonna 2019 4,54 %.

Näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laatu

Kaivosalan perustutkinto

Näytön suorituspaikat (2018): Työpaikka ja oppilaitos 10,98 %, oppilaitos 25,72 %, työpaikka 5,78 %.
Ei tietoa 57,51 %.

Näytön suorituspaikat (2019): Työpaikka ja oppilaitos 19,48 %, oppilaitos 19,74 %, työpaikka 11,43 %.
Ei tietoa 49,35 %.

Arvioinnista päättäneet (2019): Työnantaja, työelämän edustaja + opettaja/koulutuksen järjestäjä 57, vain koulutuksen järjestäjän edustaja arvioija/arvioijat ja opettaja tyhjä, vain työnantaja/työelämä 2. Opettaja 118. Ei tietoa 190.

Kaivosalan ammattitutkinto

Näytön suorituspaikat (2018): Työpaikka ja oppilaitos 9,88 %, oppilaitos tyhjä, työpaikka 12,76 %.
Ei tietoa 77,37 %.

Näytön suorituspaikat (2019): Työpaikka ja oppilaitos 21,25 %, oppilaitos 1,25 %, työpaikka 5 %. Ei tietoa 72,5 %.

Arvioinnista päättäneet (2019): Työnantaja, työelämän edustaja + opettaja/koulutuksen järjestäjä 22, vain koulutuksen järjestäjän edustaja arvioija/arvioijat ja opettaja tyhjä, vain työnantaja/työelämä tyhjä. Opettaja tyhjä. Ei tietoa 58.

Maanmittausalan perustutkinto

Näytön suorituspaikat (2018): Työpaikka ja oppilaitos 4,45 %, oppilaitos 18,97 %, työpaikka 33,96 %.
Ei tietoa 42,62 %.

Näytön suorituspaikat (2019): Työpaikka ja oppilaitos 0,6 %, oppilaitos 14,67 %, työpaikka 45,21 %.
Ei tietoa 39,52 %.

Arvioinnista päättäneet (2019): Työnantaja, työelämän edustaja + opettaja/koulutuksen järjestäjä 167, vain koulutuksen järjestäjän edustaja arvioija/arvioijat ja opettaja tyhjä, vain työnantaja/työelämä tyhjä. Opettaja 8. Ei tietoa 132.

Maanmittausalan ammattitutkinto

Näytön suorituspaikat (2018): Työpaikka 87,5 %. Ei tietoa 12,5 %.

Näytön suorituspaikat (2019): Työpaikka 100 %.

Arvioinnista päättäneet (2019): Työnantaja, työelämän edustaja + opettaja/koulutuksen järjestäjä 4 vain koulutuksen järjestäjän edustaja arvioija/arvioijat ja opettaja tyhjä, vain työnantaja/työelämä tyhjä. Opettaja tyhjä. Ei tietoa tyhjä.

Rakennusalan perustutkinto

Näytön suorituspaikat (2018): Työpaikka ja oppilaitos 4,08 %, oppilaitos 18,47 %, työpaikka 29,4 %.
Ei tietoa 47,98 %.

Näytön suorituspaikat (2019): Työpaikka ja oppilaitos 4,11 %, oppilaitos 15,98 %, työpaikka 31,23 %.
Ei tietoa 48,68 %.

Arvioinnista päättäneet (2019): Työnantaja, työelämän edustaja + opettaja/koulutuksen järjestäjä 6227 vain koulutuksen järjestäjän edustaja arvioija/arvioijat ja opettaja 175, vain työnantaja/työelämä 205. Opettaja 3883. Ei tietoa 10905.

Kivialan ammattitutkinto

Näytön suorituspaikat (2018): Työpaikka ja oppilaitos 16 %, oppilaitos tyhjä, työpaikka 28 %. Ei tietoa 56 %.

Näytön suorituspaikat (2019): Työpaikka ja oppilaitos 21,43 %, oppilaitos tyhjä, työpaikka 28,57 %. Ei tietoa 50 %.

Arvioinnista päättäneet (2019): Työnantaja, työelämän edustaja + opettaja/koulutuksen järjestäjä 15. vain koulutuksen järjestäjän edustaja arvioija/arvioijat ja opettaja tyhjä, vain työnantaja/työelämä tyhjä. Opettaja ei tietoa. Ei tietoa 13.

Maarakennusalan ammattitutkinto

Näytön suorituspaikat (2018): Työpaikka ja oppilaitos 0,81 %, oppilaitos 0,33 %, työpaikka 46,83 %. Ei tietoa 52,03%.

Näytön suorituspaikat (2019): Työpaikka ja oppilaitos 2,91 %, oppilaitos 1,57 %, työpaikka 42,37 %. Ei tietoa 53,15 %.

Arvioinnista päättäneet (2019): Työnantaja, työelämän edustaja + opettaja/koulutuksen järjestäjä 425. vain koulutuksen järjestäjän edustaja arvioija/arvioijat ja opettaja tyhjä, vain työnantaja/työelämä tyhjä. Opettaja 44. Ei tietoa 350.

Maarakennusalan erikoisammattitutkinto

Näytön suorituspaikat (2018): Työpaikka 57,5 %, työpaikka ja oppilaitos tyhjä, oppilaitos tyhjä. Ei tietoa 42,5 %.

Näytön suorituspaikat (2019): Työpaikka 43,71 %, työpaikka ja oppilaitos tyhjä, oppilaitos tyhjä. Ei tietoa 56,25 %.

Arvioinnista päättäneet (2019): Työnantaja, työelämän edustaja + opettaja/koulutuksen järjestäjä 68. vain koulutuksen järjestäjän edustaja arvioija/arvioijat ja opettaja tyhjä, vain työnantaja/työelämä tyhjä. Opettaja 5. Ei tietoa 94.

Ammattisukeltajan ammattitutkinto

Näytön suorituspaikat (2018): Oppilaitos 95,61 %. Ei tietoa 4,39 %.

Näytön suorituspaikat (2019): Ei tietoa 100 %.

Arvioinnista päättäneet (2019): Ei tietoa 41. Työnantaja, työelämän edustaja + opettaja/koulutuksen järjestäjä tyhjä, vain koulutuksen järjestäjän edustaja arvioija/arvioijat ja opettaja tyhjä, vain työnantaja/työelämä tyhjä. Opettaja tyhjä.

Ajoneuvonosturinkuljettajan ammattitutkinto

Näytön suorituspaikat (2018): Työpaikka ja oppilaitos 0,33 %, oppilaitos 5,56 %, työpaikka 4,9 %. Ei tietoa 89,22 %.

Näytön suorituspaikat (2019): Työpaikka ja oppilaitos 22,73 %, oppilaitos 13,64 %, työpaikka 43,18 %. Ei tietoa 20,45 %.

Arvioinnista päättäneet (2019): Työnantaja, työelämän edustaja + opettaja/koulutuksen järjestäjä 34. vain koulutuksen järjestäjän edustaja arvioija/arvioijat ja opettaja tyhjä, vain työnantaja/työelämä tyhjä. Opettaja 3. Ei tietoa 7.

Amis palautteen mukaan HOKS suunnitelmat on eri tutkinnoissa luokkaa 4 kuin myös opiskelun aikana tapahtunut päivittäminen ja seuranta (päättökysely). Amispalautteen keskiarvo näytöistä (päättökysely) on myös luokkaa 4. Näyttötehtäviä pidettiin työelämän töihin hyvin vastaavina.

Tutkinto	aloituskysely/HOKS	päättökysely/näytöt
Kaivosalan perustutkinto	4,0	4,2
Maanmittausalan perustutkinto	3,6	4,8
Maarakennusalan ammattitutkinto	4,2	4,6
Rakennusalan perustutkinto (kaikki osaamisalat)	4,0	4,2
Kivialan ammattitutkinto	4,5	4,4
Maarakennusalan erikoisammattitutkinto	ei tietoa	5,0

**opiskelijapalautteen tarkastelujakso on 7/2018 – 9/2019. Arviointiasteikko 1-5, jossa (5) täysin samaa mieltä, (4) jokseenkin samaa mieltä, (3) osin samaa osin eri mieltä, (2) jokseenkin eri mieltä, (1) täysin eri mieltä*

Pohdintoja

Osaamisen arvioinnin kaksikantaisuuden toteutuminen ja perustelut oppilaitoksissa järjestettävillä näytöillä

Kaksikantaisuuden toteutuminen on toimiva ratkaisu niin kauan kun arvioinnissa on mukana työelämän edustaja eikä pelkästään pelkkiä opettajia. Arvioinnissa aika usein arvioijina on kaksi opettajaa tai vain yksi opettaja. Lisäksi näyttöympäristönä usein oppilaitos tai ei tietoa, yhteensä noin 55 %. Ilmeisesti perinteiset nuorisoasteen oppilaitokset järjestävät edelleen, usein näyttönsä oppilaitosympäristössä. Oppilaitoksessa järjestettäviä näyttöjä ei pitäisi hyväksyä alkuunkaan ammattitutkinnoissa.

Yleistykset oikaisupyynnöistä

Ei voi tehdä yleistyksiä. Työelämätoimikunnalla ei ole ollut arvioinnin oikaisupyynnöitä käsiteltävänä.

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien tilanne

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat on toteutettu samalla kaavalla. Toteuttamissuunnitelmia käytetään arjen työkaluna.

Henkilökohtaistamisen toteutuminen käytännössä

Henkilökohtaistamisen toteutuminen käytännössä on lähinnä tutkinnon vastuuhenkilön aktiivisuudesta kiinni. Löytyykö työmoraalia vai kirjataanko vain tutkinto suoritetuksi ilman suunnittelua tutkinnon suorittajan kanssa.

Kehittämiskohteita järjestäjien toiminnassa

Jotta järjestäjät voisivat arvioida monipuolisemmin, heidän tulisi saada kanava palautteelle niiltä yrityksiltä, jotka palkkaavat tai ottavat vastaan harjoittelijoita. He osaavat arvioida koulutuksen tason parhaiten, kun opiskelijat siirtyvät työelämään.

Tutkintojen perusteiden toimivuus

Pohdintoja

Tutkinnon perusteiden työelämävastaavuus

Tutkinnon perusteet vastaavat työelämän vaatimuksia. Jotta koulutus onnistuu, tulisi käytännön harjoitteita olla enemmän ennen harjoitteluun siirtymistä. Vastaavuus on olemassa. Työelämä on ollut laatimassa tutkintojen perusteita (lausuntokierrokset).

Valinnaisuuden toteutuminen tutkintojen suorittamisessa

Valinnaisuutta on kiitettävästi olemassa tutkintojen suorittamisessa. Käytettäessä poistuu vain osaamisala, joka ei nähdä ongelmana, kuitenkin koko tutkinto vastaa samaa kuin osaamisalalla varustettu tutkintokin.

Kokemuksia uusien tutkinnon perusteiden toimivuudesta

Tutkinnon perusteiden uusintakierroksilla on aina menty harppaus kohti parempaa toteutumaa.